

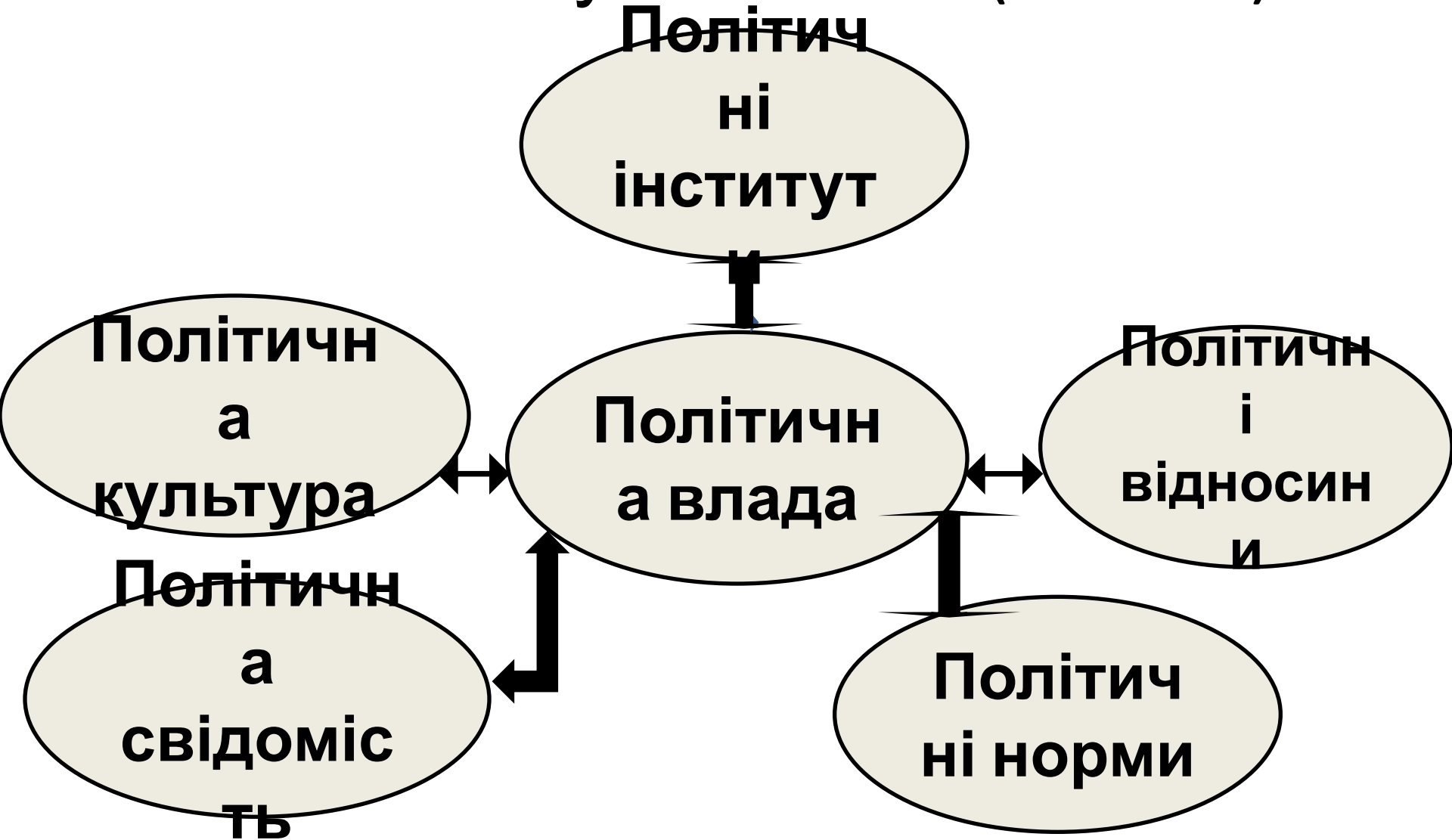
Тема 4. Політична система суспільства

План.

1. Поняття політичної системи та її структура.
2. Концепції політичної системи Істона та Алмонда.
3. Типологія політичних систем.
4. Політична система сучасної України.

Структура політичної системи суспільства (схема 1)

Політична система суспільства – інтегрована сукупність політичної влади, суб'єктів, відносин, політичної організації і політичної культури суспільства, яка забезпечує його соціальну стабільність, соціальний порядок і яка має певну соціально – політичну орієнтацію

Функції політичної системи

**Функція
політичної
соціалізації**

Мобілізаційна

**Функція
політичного
реагування**

Дистрибутивна

**Функція
політичного
рекрутування**

Регулятивна

Структура політичної системи суспільства (схема2)

Політичні інститути – формалізовані явища і процеси політичного життя

Політичні інститути

**власнеполітич
ні**

**Державні органи
Органи місцевого
самоврядування
Органи виборчої
системи
Політичні партії
Лобістські групи**

**невласнеполітич
ні**

**Громадські
організації
Масові громадські
рухи
ЗМІ
Трудові колективи**

Основоположники системного підходу :

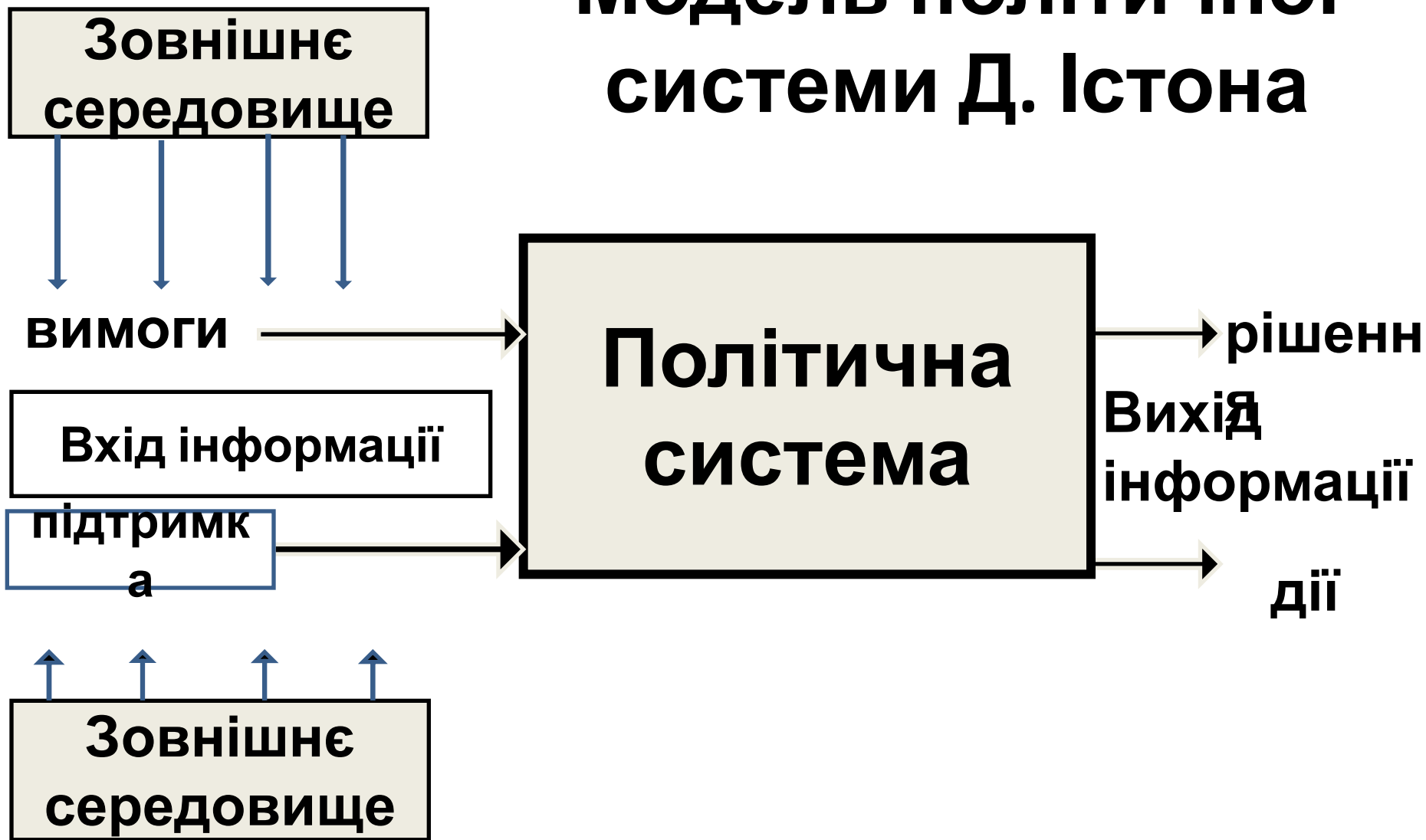
Людвіг фон Берталанфі (австрійський біолог) - ввів у науковий обіг термін « система» в межах « Загальної теорії систем»

Толкотт Парсонс (американський соціолог) – вперше застосував поняття « система» для розгляду суспільства і суспільних відносин

Девід Істон (американський політолог) – вперше ввів у політичну науку термін « система» в розумінні певного механізму функціонування влади, що визначає порядок розподілу ресурсів і цінностей

Г. Алмонд, Д. Істон, К. Дойч – автори класичної теорії «політичної системи»

Модель політичної системи Д. Істона

Модель політичної системи Г. Алмонда

Політична система – сукупність взаємодій державних і недержавних структур, заснована на виконанні ролей

Інституціональні
елементи:

Політичні
інститути –
державна, партії,
групи інтересів,
громадські
організації

Орієнтаційні
елементи:

політична
культура,
політична
свідомість

Критерії типології політичних систем

1. За типом легітимного панування (М. Вебер)
2. За типом суспільно – економічної формації (К. Маркс)
3. За типом влади , політичного режиму
4. За політичною культурою (Г. Алмонд)
5. За характером зв'язків із навколишнім середовищем (К. Поппер)
6. За характером політичних цінностей, що становлять основу правління (Ж. Блондель)
7. За характером політичного процесу

Політичні системи за типом легітимного правління (М. Вебер):

1. Традиційні

2. Харизматичні

3. Раціонально - легальні

Політичні системи за типом суспільно - економічної формації (К. Маркс):

1. Рабовласницькі
2. Феодальні
3. Капіталістичні
4. Соціалістичні
5. Перехідні

Політичні системи за типом влади і політичного режиму :

1. Демократичні
2. Авторитарні
3. Тоталітарні

Політичні системи за типом політичної культури (Г. Алмонд)

1. Англо – американські
2. Континентально – європейські
3. Доіндустріальні
4. Тоталітарні

**Політичні системи за характером
зв'язків із навколишнім
середовищем(К. Поппер)**

Відкриті

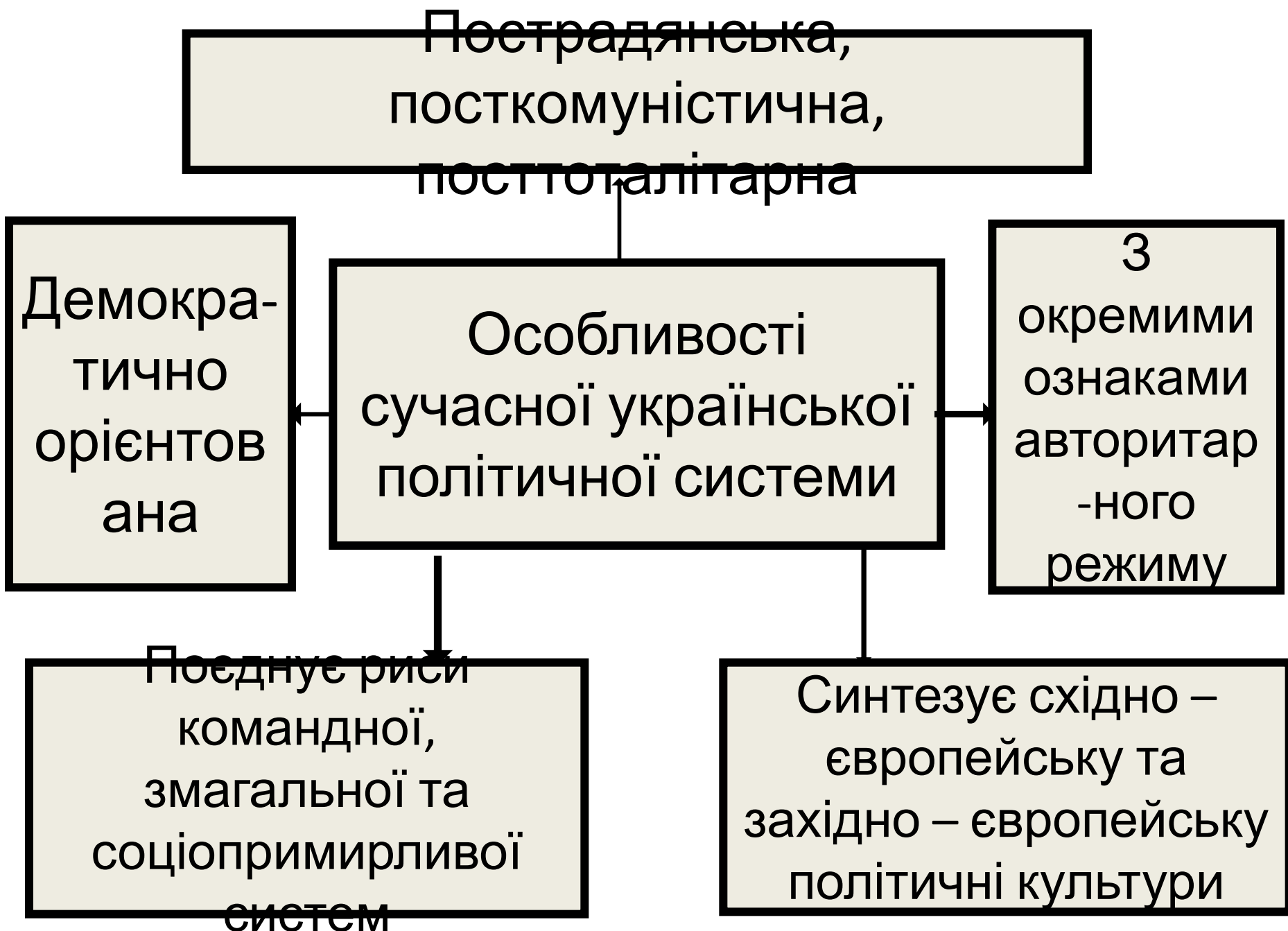
Закриті

Політичні системи за характером політичних цінностей (Ж. Блондель):

1. Ліберальні
2. Традиційні
3. Радикально – авторитарні (комуністичні)
4. Авторитарно – консервативні
5. Популістські

Політичні системи за характером політичного процесу:

1. Командні
2. Змагальні
3. Соціопримирливі

Пострадянська,
посткомуністична,
посттоталітарна

Демократично орієнтована

Особливості сучасної української політичної системи

3 окремими ознаками авторитарного режиму

Поєднує риси командної, змагальної та соціопримирливої систем

Синтезує східно – європейську та західно – європейську політичні культури

Дякую за увагу!